

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 246/2025-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] zastúpeného GRABAN, TORMA & PARTNERS s.r.o., Kováčska 53, Košice, proti postupu a rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 12CoPr/7/2022-434 z 15. decembra 2022 a postupu a rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8CdoPr/3/2023 z 28. februára 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkové okolnosti prípadu

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 31. mája 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na odmenu za vykonanú prácu podľa čl. 36 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania podľa čl. 36 ods. 1 písm. b) ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 12CoPr/7/2022-434 z 15. decembra 2022 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8CdoPr/3/2023 z 28. februára 2024 (ďalej len „napadnutý rozsudok najvyššieho súdu“). Navrhuje napadnuté rozsudky zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať mu primerané finančné zadostučinenie 30 000 eur a náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že v konaní vedenom Okresným súdom Poprad pod sp. zn. 12Cpr/7/2016 sa sťažovateľ podanou žalobou domáhal proti svojmu

zamestnávateľovi – Hokejový klub Poprad, a.s., Športová 1397/1, Poprad, IČO 51 407 361 – ako právnomu nástupcovi spoločnosti HK POPRAD, s.r.o., Štefánikova 6, Poprad (ďalej len „žalovaný“), určenia neplatnosti výpovede s príslušenstvom.

3. Rozsudkom (v poradí druhým, pozn.) č. k. 12Cpr/7/2016-169 z 23. januára 2019 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) okresný súd určil, že výpoveď daná sťažovateľovi je neplatná a sťažovateľovi priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3.1. Na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že pracovný pomer medzi sťažovateľom a žalovaným vznikol na základe pracovnej zmluvy uzavretej 30. júna 2005 s nástupom do práce 1. júla 2005, na základe ktorej sťažovateľ vykonával pre žalovaného prácu, ktorej náplňou bolo riadiť spoločnosť a vykonávať všetky činnosti smerujúce k rozvoju a rastu popradského hokeja. Pracovný pomer bol uzavretý na dobu neurčitú s tým, že sťažovateľ mal vykonávať funkciu konateľa s miestom výkonu práce u žalovaného. Do funkcie konateľa bol sťažovateľ vymenovaný 31. mája 2005. Súd prvej inštancie konštatoval, že funkcia konateľa nie je druhom práce, preto strany nemohli na základe pracovnej zmluvy platne uzavrieť pracovný pomer. Pracovnú zmluvu preto posúdil ako neplatný právny úkon s ohľadom na funkciu určenú v pracovnej zmluve, ktorá nie je druhom práce. Následne 1. marca 2009 strany uzavreli dohodu o zmene pracovných podmienok s odkazom na pôvodnú zmluvu s tým, že od 1. marca 2009 sa zmenilo pracovné zaradenie sťažovateľa na riaditeľa a konateľa spoločnosti. Predmetnú dohodu o zmene pracovných podmienok posúdil súd prvej inštancie ako dohodu, na základe ktorej bol medzi stranami založený pracovnoprávny vzťah, pretože rozsah a charakter niektorých prác dohodnutých v pracovnej náplni riaditeľa spoločnosti presahoval výkon funkcie konateľa a neprekrýval sa s ňou. Vychádzal z toho, že vzťah medzi spoločnosťou a členom orgánu spoločnosti pri zriaďovaní záležitostí spoločnosti sa primerane spravoval ustanoveniami Obchodného zákonníka o mandátnej zmluve s tým, že niektoré vzájomné vzťahy definované v pracovnej zmluve mimo vzniku a zániku funkcie bolo možné podradiť pod príslušné ustanovenia Zákonníka práce. Následne konštatoval, že vznik pracovného pomeru vo funkcii riaditeľa nebol podmienený vymenovaním do funkcie štatutárneho orgánu spoločnosti, ktorým je konateľ spoločnosti, a ani iný vnútorný predpis zamestnávateľa neustanovoval voľbu alebo vymenovanie ako požiadavku vykonávania funkcie vedúceho zamestnanca – riaditeľa spoločnosti, preto tým nebol naplnený výpovedný dôvod na rozviazanie pracovného pomeru v zmysle § 63 ods. 1 písm. d) Zákonníka práce. Pre uplatnenie výpovedného dôvodu vyplývala pre žalovaného zároveň povinnosť poskytnúť zamestnancovi inú vhodnú prácu podľa stanovených podmienok v zákone. Z písomnej výpovede ani z iných dôkazov nevyplývalo, že by si žalovaný túto povinnosť splnil, preto aj z tohto dôvodu je výpoveď z pracovného pomeru neplatná.

4. O odvolaní žalovaného a sťažovateľa krajský súd rozhodol uznesením č. k. 12CoPr/3/2019-256 z 2. júla 2019, ktorým odvolacie konanie vo vzťahu k odvolaniu podanému sťažovateľom zastavil z dôvodu jeho späťvzatia a rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobu sťažovateľa zamietol pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalovaného. Zistil, že zamestnávateľ predal podnik inému subjektu zmluvou zo 14. augusta 2014, a preto v čase vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie nebol nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, o ktorú v konaní išlo.

5. Na základe dovolania sťažovateľa najvyšší súd uznesením sp. zn. 6Cdo/62/2020 z 29. marca 2022 zrušil uznesenie krajského súdu z 2. júla 2019 v jeho zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia mu vec vrátil na ďalšie konanie.

6. Po vrátení veci krajský súd rozhodol o odvolaní žalovaného a napadnutým rozsudkom vyslovil, že pokračuje v konaní s právnym nástupcom pôvodného žalovaného, a to so spoločnosťou Hokejový klub Poprad, a.s. (I. výrok), rozsudok okresného súdu zmenil podľa § 388 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) tak, že žalobu sťažovateľa opätovne zamietol (II. výrok) a súčasne rozhodol o náhrade trov konania (III. a IV. výrok).

6.1. Vychádzajúc zo zmluvy o predaji podniku, rozhodol o pokračovaní v spore s právnym nástupcom žalovaného podľa § 64 CSP. Stotožnil sa so záverom okresného súdu, že pracovná zmluva z 30. júna 2005 je neplatná, keďže činnosť štatutárneho orgánu nemôže fyzická osoba vykonávať v pracovnom pomere. Nestotožnil sa však s posúdením dohody o zmene pracovných podmienok z 1. marca 2009, ktorú okresný súd posúdil ako dohodu, na základe ktorej bol založený pracovnoprávny vzťah. Táto dohoda neobsahuje žiadne ďalšie náležitosti pracovnej zmluvy, ale odkazuje iba na neplatnú pracovnú zmluvu. Ak by mala byť dohoda o zmene pracovných podmienok platná ako pracovná zmluva, musela by spĺňať všetky náležitosti vyžadované zákonom na platnosť pracovnej zmluvy. Predmetná dohoda však neobsahuje podstatné náležitosti pracovnej zmluvy (miesto výkonu práce, deň nástupu do práce ani mzdové podmienky), preto nemohla platne založiť pracovnoprávny vzťah medzi stranami sporu. Krajský súd tak uzavrel, že ak nebola platne uzavretá pracovná zmluva, nevznikol ani pracovný pomer, ktorý by mohol skončiť výpoveďou, preto žaloba sťažovateľa nie je dôvodná. Na základe uvedeného krajský súd zmenil rozsudok okresného súdu a opätovne žalobu zamietol.

7. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľ podal dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodil z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

8. Najvyšší súd napadnutým rozsudkom dovolanie sťažovateľa ako nedôvodné zamietol podľa § 448 CSP.

8.1. Namietanú vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP sťažovateľ videl vo vydaní prekvapivého rozhodnutia, ktoré odporovalo princípu legitímnych očakávaní a bolo v rozpore s predchádzajúcim právnym názorom odvolacieho súdu vyplývajúcim z jeho skoršieho kasačného rozhodnutia. Zároveň sťažovateľ namietal aj odchýlenie sa od vymedzeného rámca odvolacieho prieskumu a nad rámec jeho obsahového vymedzenia, a to v spore s ochranou slabšej strany. Najvyšší súd námietke sťažovateľa o prekvapivosti odvolacieho rozsudku neprisvedčil, pretože odvolací súd vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania. Vychádzajúc z absolútnej neplatnosti právneho úkonu, na obsah ktorého dohoda o zmene pracovných podmienok odkazovala, bolo predmetom zmeny rozsudku súdu prvej inštancie len nesprávne právne posúdenie, pre ktorého posúdenie nebolo potrebné postupovať podľa § 385 CSP ani podľa § 382 CSP. Ustanovenia § 43 Zákonníka práce v spojení s § 39 Občianskeho zákonníka boli súdom prvej inštancie aplikované pri rozhodovaní vo veci samej, pričom sťažovateľ bol oboznámený s obsahom uplatnených odvolacích námietok. Z obsahu odvolania žalovaného je nepochybné, že okrem nesprávnych skutkových zistení predmetom odvolacieho prieskumu bolo aj nesprávne právne posúdenie právneho vzťahu, v súvislosti s existenciou dohody o zmene pracovných podmienok, obsahu pracovnej náplne funkcie riaditeľa a základných kompetencií konateľa spoločnosti. Ako nedôvodnú dovolací súd posúdil aj námietku týkajúcu sa porušenia viazanosti odvolacieho súdu jeho vysloveným právnym názorom v skoršom zrušujúcom rozhodnutí.

8.2. Pokiaľ ide o namietané nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, sťažovateľ vymedzil v dovolaní právnu otázku, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorá nebola dovolacím súdom riešená, a to „či možno konvalidovať prípadnú vadu pracovnej zmluvy spočívajúcu v nesprávnom vymedzení druhu práce s prihliadnutím na skutočne vykonávanú činnosť“. Dovolací súd vo vzťahu k nastolenej otázke uviedol, že súdy nižších inštancií pri posudzovaní vzniku právneho vzťahu zhodne dospeli k záveru, že pracovná zmluva z 30. júna 2005 uzavretá medzi stranami sporu nespĺňa náležitosti v zmysle § 43 Zákonníka práce z dôvodu vymedzenia druhu práce – zastupovanie a riadenie spoločnosti a vykonávanie všetkých činností smerujúcich k rozvoju a rastu popradského hokeja. Vychádzajúc z absolútnej neplatnosti pracovnej zmluvy, následne pri posudzovaní dohody o zmene pracovných podmienok z 1. marca 2009 odvolací súd dospel k záveru, že na to, aby spĺňala náležitosti riadneho právneho úkonu, predmetná dohoda nemôže odkazovať na neplatnú pracovnú zmluvu, ktorú nie je možné konvalidovať. Dovolací súd odkázal na svoje rozhodnutie sp. zn. 3Cdo/73/2009, podľa ktorého absolútnu neplatnosť právneho úkonu nemožno podľa platného právneho stavu spätne zhojiť ani dodatočným schválením (ratihabíciou). Najvyšší súd tak uzavrel, že konvalidácia absolútne neplatného právneho úkonu neprichádza do úvahy, preto sťažovateľ nedôvodne namietal nesprávne právne posúdenie veci.

II.

Argumentácia sťažovateľa

9. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti po opise podstaty sporu vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu namieta:

a) porušenie princípu legitímnych očakávaní. Krajský súd totiž vo svojom skoršom zrušujúcom uznesení zdôrazňoval potrebu posudzovania skutočného výkonu činnosti, ktorú sťažovateľ pre žalovaného vykonával. Bez upozornenia na zmenu názoru však v napadnutom rozsudku konštatoval absolútnu neplatnosť pracovnej zmluvy z dôvodu, že dohodnutým druhom práce v pracovnej zmluve bola funkcia konateľa. Krajský súd mohol podľa sťažovateľa nariadiť pojednávanie a vykonať ďalšie dokazovanie podľa § 384 CSP v prípade, ak sa nestotožňoval so skutkovým stavom zisteným okresným súdom, čo však neučinil. Napadnutý rozsudok predstavuje podľa názoru sťažovateľa prekvapivé rozhodnutie a došlo ním k porušeniu jeho práva na spravodlivé súdne konanie;

b) nesprávnosť záveru, že nedošlo k vzniku pracovného vzťahu medzi ním a žalovaným. Pracovná zmluva z 30. júna 2005 obsahovala všetky podstatné náležitosti a bol ňou založený pracovný pomer medzi sťažovateľom a zamestnávateľom, ktorý viac ako 10 rokov prideloval sťažovateľovi prácu, vyplácal mu mzdu, pričom sťažovateľ bol ako zamestnanec žalovaného evidovaný v Sociálnej poisťovni. V dohode o zmene pracovných podmienok z 1. marca 2009 bola obsahová náplň práce sťažovateľa vymedzená širšie a detailnejšie než v pracovnej zmluve, ale prevažná časť obsahovej náplne sa neprekrývala s obsahovou náplňou funkcie konateľa obchodnej spoločnosti v zmysle Obchodného zákonníka. Sťažovateľ je preto presvedčený, že pracovný pomer medzi stranami sporu existoval a stále existuje;

c) krajský súd v napadnutom rozsudku žiadnym spôsobom neuviedol dôvody, pre ktoré už viac nepovažoval svoj predchádzajúci právny názor za rozhodujúci. Z obsahu rozsudku nie je možné zistiť, aké právne úvahy viedli odvolací súd k tomu, že pre rozhodnutie vo veci nepovažoval

za potrebné analyzovať obsah výkonu činnosti sťažovateľa, zistenie ktorého uložil súdu prvej inštancie skúmať v jeho predchádzajúcom kasačnom rozhodnutí. Napadnutý rozsudok tak nie je podľa sťažovateľa riadne odôvodnený. Krajský súd súčasne uskutočnil odvolací prieskum nad rozsah odvolania podaného žalovaným. Aktivita odvolacieho súdu mala byť zameraná iba na posúdenie správnosti a zákonnosti záveru okresného súdu o tom, či v rozsudku označené aktivity sú alebo nie sú výkonom funkcie konateľa. Krajský súd namiesto rešpektovania mantinelov prieskumu daných žalovaným v jeho odvolaní posudzoval nikým nespochybňovaný záver okresného súdu o platnosti právneho úkonu. Postup odvolacieho súdu nemožno akceptovať ani z pohľadu uplatnenia princípu rovnosti sporových strán. Ani jeden zo žalovaným uplatnených odvolacích dôvodov neoprávňoval krajský súd na prieskum rozhodnutia okresného súdu z hľadiska jeho preskúmateľnosti.

10. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku najvyššieho súdu sťažovateľ prezentuje nasledujúce výhrady:

a) najvyšší súd flagrantne prehliada elementárne aspekty práva na súdnu ochranu. Napriek skutkovým zisteniam okresného súdu, že rozsah a charakter niektorých prác obsiahnutých v náplni práce riaditeľa presahuje výkon funkcie konateľa a neprekrýva sa s ňou, najvyšší súd bez akéhokoľvek odôvodnenia konštatuje, že dohodou o zmene pracovných podmienok nemohlo dôjsť k vzniku pracovného pomeru na základe pracovnej zmluvy z roku 2005 práve kvôli formálnemu označeniu funkcie sťažovateľa v predmetnej pracovnej zmluve. Pre posúdenie platnosti vzniku pracovného pomeru nie je významné to, či pracovná zmluva bola písomne vyhotovená (keďže pracovný pomer môže byť uzavretý aj konkludentne), ale objektívne zistenie, či a kedy nastali také skutočnosti, s ktorými právna norma spája vznik pracovnoprávneho vzťahu. Najvyšší súd prehliada všetky skutočnosti svedčiace o vzniku pracovného pomeru na základe pracovnej zmluvy uzavretej v roku 2005.

11. V závere ústavnej sťažnosti sťažovateľ tvrdí, že obe namietané rozhodnutia opomínajú ochrannú funkciu pracovného práva, možnosť vzniku pracovnoprávneho vzťahu i zmeny druhu práce konkludentným spôsobom a pravidlo výkladu v prospech platnosti právneho úkonu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K napadnutému rozsudku krajského súdu a jeho postupu:

12. V súvislosti s porušením označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity, podľa ktorého ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, IV. ÚS 8/2022).

13. Z ústavnej sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie, ktoré bolo napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu meritórne prejednané a ako nedôvodné bolo zamietnuté podľa § 448 CSP. Z predostretej sťažnostnej argumentácie zhrnutej v bode 9 vyplýva, že sťažovateľ vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu

formuluje námietky, ktoré sa argumentačne významne prekrývajú s jeho dovolacími námietkami (prekvapivosť napadnutého rozsudku, absencia riadneho odôvodnenia, vykonanie odvolacieho prieskumu nad rámec obsahového vymedzenia odvolania a nesprávny právny záver, že pracovnoprávny vzťah medzi ním a žalovaným nevznikol). Tieto však boli predmetom preskúmania najvyšším súdom z hľadiska posudzovanej prípustnosti a následne dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Preto možno v tejto konkrétnej veci sťažovateľa dovolanie a rozhodovanie najvyššieho súdu o ňom vyhodnotiť ako účinný prostriedok nápravy v poslednom stupni a sťažovateľ mal možnosť brániť a napokon aj bránil svoje ústavné práva v dovolacom konaní. V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že právomoc najvyššieho súdu poskytnúť ochranu právam sťažovateľa označeným v bode 1 tohto uznesenia predchádza oprávneniam ústavného súdu, a to vzhľadom na už zmienený princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy.

14. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá na opätovné posúdenie obdobných argumentov sťažovateľa uvedených v ústavnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu právomoc (porov. napr. I. ÚS 546/2022, I. ÚS 17/2023). Tieto už totiž boli predmetom posúdenia v dovolacom konaní iniciovanom sťažovateľom, ktoré najvyšší súd zavŕšil vydaním napadnutého rozsudku.

15. Keďže sťažovateľ využil možnosť podať proti rozsudku krajského súdu dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok (a to bez toho, aby v ústavnej sťažnosti tvrdil, že niektorá z jeho dovolacích námietok nemohla byť v dovolacom konaní uplatnená), ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a jeho postupom:

16. Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že podstatná časť argumentácie sťažovateľa je v ústavnej sťažnosti venovaná ústavnej neakceptovateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu, ku ktorému nemá ústavný súd právomoc, ako už vysvetlil v predchádzajúcej časti rozhodnutia. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku najvyššieho súdu sťažovateľ formuluje strohú výhradu o nedostatočnom vysporiadaní sa so všetkými podstatnými otázkami, avšak bez toho, aby konkretizoval, na ktorú uplatnenú zásadnú dovolaciu námietku nedostal od najvyššieho súdu odpoveď. Ide teda iba o tvrdenie koncipované vo všeobecnej rovine.

17. Ústavný súd sa pritom z dôvodov napadnutého rozsudku presvedčil, že dovolací súd reagoval na všetky podstatné námietky sťažovateľa, ktorými v dovolaní odôvodňoval porušenie jeho práva na spravodlivý súdny proces (body 16 až 23 napadnutého rozsudku) a namietal nesprávne právne posúdenie platnosti právneho úkonu (pracovnej zmluvy) (body 28 až 37 napadnutého rozsudku). Podľa názoru ústavného súdu sa teda najvyšší súd ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s uplatnenou dovolacou argumentáciou sťažovateľa a jeho rozhodnutie nie je možné hodnotiť ako nedostatočne odôvodnené, tak ako to tvrdí sťažovateľ.

18. Sťažovateľ najvyššiemu súdu ďalej vytýka, že ignoruje skutkové zistenia súdu prvej inštancie, pokiaľ ide o posúdenie obsahu činností, ktoré sťažovateľ vykonával pre žalovaného,

a bez akéhokoľvek odôvodnenia len konštatuje, že dohodou o zmene pracovných podmienok nemohlo dôjsť k vzniku pracovného pomeru kvôli formálnemu označeniu funkcie sťažovateľa v pracovnej zmluve z roku 2005.

19. Z predložených rozhodnutí konajúcich súdov vyplýva, že dôvodom zamietnutia žaloby o určenie neplatnosti výpovede sťažovateľa z pracovného pomeru bolo, že takúto neplatnosť nemožno určiť, keďže k platnému vzniku pracovnoprávneho vzťahu vôbec nedošlo, pretože pracovná zmluva z 30. júna 2005 je absolútne neplatná. Dôvodom jej neplatnosti bolo vymedzenie druhu práce sťažovateľa, ktorý sa v prevažnej miere zhoduje s obsahom jeho funkcie štatutárneho orgánu, preto takáto zmluva nemôže byť považovaná za pracovnú zmluvu v zmysle § 43 Zákonníka práce. Neplatnosť pracovnej zmluvy nemôže byť konvalidovaná ani následnou dohodou o zmene pracovných podmienok, pretože táto dohoda neobsahovala podstatné náležitosti pracovnej zmluvy (miesto výkonu práce, deň nástupu do práce a mzdové podmienky), ale odkazovala iba na neplatnú pracovnú zmluvu z 30. júna 2005.

20. Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd neprehliadal skutkové zistenia okresného súdu v súvislosti s obsahovou náplňou práce sťažovateľa, ale z týchto skutkových zistení pri svojom rozhodovaní vychádzal, keďže okresný súd a následne krajský súd zhodne konštatovali, že druh práce, tak ako bol vymedzený v pracovnej zmluve z roku 2005, spadá pod základné a typické kompetencie konateľa spoločnosti v zmysle Obchodného zákonníka, konanie štatutárneho orgánu podnikateľa podľa § 13 ods. 1 Obchodného zákonníka, ako aj rozhodovanie o obchodnom vedení spoločnosti podľa § 134 Obchodného zákonníka. Následne, zodpovedajúc sťažovateľom nastolenú právnu otázku, uviedol, že absolútna neplatnosť právneho úkonu nemôže byť konvalidovaná dodatočným odpadnutím dôvodu neplatnosti.

21. Na základe uvedeného ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu vo väzbe na obsah sťažnostnej argumentácie konštatuje, že tento nie je spôsobilý relevantným spôsobom zasiahnuť do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani do jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

22. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd preto odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.3. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 36 ods. 1 písm. a) a b) ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a jeho postupom:

23. Čo sa týka námietky porušenia základných práv podľa čl. 36 ods. 1 písm. a) a b) ústavy, z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie týchto práv v spojení, resp. ako dôsledok namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže ústavný súd nedospel k záveru, že by napadnutým rozhodnutím mohli byť porušené tieto práva sťažovateľa, a tým spochybnená ústavná udržateľnosť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, neprichádzala do úvahy ani možnosť vyslovenia porušenia sťažovateľom označeného základného práva na odmenu za vykonanú prácu podľa čl. 36 ods. 1 písm. a) ústavy ani základného práva na ochranu proti svojvoľnému prepusteniu podľa čl. 36 ods. 1 písm. b) ústavy. Aj v tejto časti preto ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.4. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 13 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a jeho postupom:

24. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva sťažovateľa na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru ústavný súd uvádza, že z predmetného článku vyplýva pre fyzické osoby a právnické osoby právo akcesorickej (druhotnej alebo sekundárnej) povahy na účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom v prípade porušenia ostatných ľudských práv chránených dohovorom. Ústavný súd v súvislosti so sťažovateľom označeným čl. 13 dohovoru poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí nadväzovať na aspoň obhájiteľné tvrdenie (*arguable claim*) o porušení iného práva chráneného dohovorom (napr. rozhodnutie vo veci Silver a ostatní proti Spojenému kráľovstvu z 25. 3. 1983). Článok 13 dohovoru sa teda vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv garantovaných dohovorom (Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu z 27. 4. 1988, séria A, č. 131, III. ÚS 24/2010, IV. ÚS 325/2011, IV. ÚS 90/2013). Vzhľadom na to, že ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa pre namietané porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru pre zjavnú neopodstatnenosť, nemohlo dôjsť ani k porušeniu sťažovateľom označeného práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru, pričom zároveň platí, že účinným prostriedkom nápravy bolo už dovolanie posudzované najvyšším súdom (prostriedok je účinný – efektívny podľa možnosti zjednať nápravu, teda bez ohľadu na to, či je dotknutá osoba pri jeho uplatnení úspešná). Na základe uvedeného bolo potrebné odmietnuť ústavnú sťažnosť pre jej zjavnú neopodstatnenosť aj v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

25. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. mája 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu